

KVFS

2009:2

Utkom från trycket den
15 maj 2009

Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om skjutvapen för kriminalvårdstjänstemän i utlandstjänst

Beslutade den 27 april 2009

Kriminalvården föreskriver följande med stöd av 14 § förordningen (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården och beslutar följande allmänna råd.

Tillämpningsområde

1 § Denna föreskrift gäller för tjänstemän som tjänstgör för Kriminalvården i utlandsuppdrag beslutade av Sveriges regering (utlandsmission) och där det för den specifika tjänstgöringen krävs innehav av skjutvapen.

Om missionens huvudman har utfärdat särskilda föreskrifter rörande skjutvapen för missionen (Standard Operating Procedures, SOP) gäller dessa i tillämpliga delar i stället för denna föreskrift. Vad som föreskrivs avseende skjutvapen gäller även ammunition och annan kompletterande utrustning.

Allmänna råd

Förordningen (1996:31) om statliga myndigheters skjutvapen m.m. och Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om Polisens och andra statliga myndigheters förvaring och transport av skjutvapen och ammunition (FAP 943:1) gäller för hantering av skjutvapen i Sverige.

Tilldelning m.m.

2 § Endast den som är anställd i utlandstjänst där vapen ska bäras får, efter särskilt beslut av generaldirektören, tilldelas ett skjutvapen. Av beslutet att en tjänsteman får tilldelas skjutvapen skall framgå vilket skjutvapen eller, i förekommande fall, vilken typ av skjutvapen som avses. En tjänsteman får bära och använda endast skjutvapen som har tilldelats honom eller henne.

Allmänna råd

Av beslutet att en tjänsteman får tilldelas ett skjutvapen bör framgå i vilken mission han eller hon ska tjänstgöra, vilken tjänst han eller hon kommer att inneha samt vilken typ och modell av skjutvapen beslutet avser.

3 § En tjänsteman får tilldelas ett skjutvapen endast om han eller hon inom sex månader dessförinnan med godkänt resultat har avlagt ett sådant kompetensprov för skjutvapnet som avses i 4 §.

4 § Huvudkontoret ansvarar för att en tjänsteman får erforderlig utbildning i hantering och användning av skjutvapen. Utbildningen ska följa en utbildningsplan. Huvudkontoret ska genom ett kompetensprov kontrollera att tjänstemannen uppfyller de krav som ställs i utbildningsplanen. Utbildningen och kompetensprovet ska genomföras under ledning av instruktör som med godkänt resultat har genomgått Rikspolisstyrelsens utbildning för vapeninstruktörer.

Om det bedöms som likvärdigt får sådan utbildning och sådant kompetensprov som avses i första stycket i stället genomföras av utlandsmissionens huvudman. Utbildningen och kompetensprovet ska i sådant fall framgå av missionens Standard Operating Procedures.

Handhavande

5 § Ett skjutvapen ska hanteras så att skott inte avlossas av våda och så att säkerheten inte heller i övrigt äventyras. Skjutvapnet ska handhas och förvaras på ett sådant sätt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt det eller att det på något annat sätt går förlorat.

6 § Vapenvård eller övning med skjutvapen får endast ske på platser och i lokaler som missionens huvudman har godkänt för sådana ändamål.

7 § När ett skjutvapen bärs får det inte vara laddat (patron får inte vara införd i patronläget) och hanen får inte vara spänd. Ett skjutvapen med säkringsfunktion ska vara säkrat. En pistol ska bäras i pistolhölstret.

När förhållandena kräver höjd beredskap får ett skjutvapen dock bäras i handen, laddas och osäkras. Med hänsyn till risken för vådaskott får avtryckarfingret inte läggas an mot avtryckaren och hanen inte hållas spänd förrän skottlossning bedöms vara omedelbart förestående.

Under förflyttning med ett laddat och osäkrat skjutvapen ska särskild försiktighet iakttas.

När förhållandena inte längre kräver höjd beredskap ska vapnet hölstras eller säkras och så snart situationen medger det i övrigt ordnas för bärande enligt vad som sägs i första stycket.

Användande av skjutvapen

**KVFS
2009:2**

8 § Skjutvapen får endast användas under de förutsättningar som anges i utlandsmissionens Standard Operating Procedures.

9 § Innan tjänsteman använder skjutvapen, ska han särskilt beakta risken för att utomstående skadas. Skottlossning inom område där många människor bor eller vistas ska i det längsta undvikas.

Innan en tjänsteman använder ett skjutvapen ska denne, om det inte framstår som olämpligt eller verkningslöst, klart ge till känna att han eller hon är kriminalvårdare och har för avsikt att skjuta. Om det är möjligt ska varningsskott först avlossas. Vid skottlossning mot person ska eftersträvas att endast för tillfället oskadliggöra honom eller henne.

Innan skott avlossas ska tjänstemannen bedöma riskerna inom hela skottfältet. Varningsskott ska om möjligt riktas så att skada inte uppstår.

Skjutning från eller mot ett fortskaffningsmedel i rörelse ska i det längsta undvikas och särskild försiktighet iakttas.

Allmänna råd

Den vägledande principen för allt kriminalvårdsarbete, inklusive i utlandstjänst, är att våld så långt som möjligt ska undvikas och endast får utövas när det är försvarligt (behovsprincipen). Om våld måste användas får åtgärden inte medföra större skada eller olägenhet än vad som är nödvändigt för att en uppgift ska kunna fullgöras (proportionalitetsprincipen).

Rapportering

10 § När en tjänsteman avlossat skott med avsikt eller av våda ska han eller hon så snart som möjligt underrätta sin närmaste chef och Kriminalvårdens säkerhetsberedskap i Sverige. Tjänstemannen ska också lämna en skriftlig rapport om omständigheterna vid ingripandet och skälen för att skjutvapen använts till huvudkontoret.

Tillsyn

11 § Huvudkontoret ska utöva särskild tillsyn över utbildning, fortbildning, tilldelning, användning och förvaring gällande skjutvapen.

Allmänna råd

I de fall missionens huvudman har utfärdat särskilda föreskrifter rörande tillsyn över skjutvapen enligt 11 § kan huvudkontoret besluta att föreskrifterna uppfyller kraven på tillsyn.

Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 juni 2009.

LARS NYLÉN

Martin Grann